

14.1.2011

19/932/2010

Äidinkielen opettajain liitto
Hallituskatu 2 B, 3 krs.
00170 Helsinki

Selvityspyyntöne 8.11.2010,19/932/2010

ÄIDINKIELEN ARVIOINTI AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Äidinkielen opettajien liiton kirje koski uudistetuissa ammatillisen koulutuksen perustutkinnoissa ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien, äidinkielen arviointia koskevia määräyksiä ja ohjeita. Kirjeeseen sisältyi toivomus, että Opetushallitus selkeyttäisi arvioinnissa annettuja ohjeita siten, että numeerista arviointia käytettäisiin myös osasuoritusten arvioinnissa.

Vuosina 2008-2010 uudistettiin kaikkien ammatillisten perustutkintojen perusteet yhteisten linjausten mukaisesti.

Tutkinnon perusteiden luvussa 7, Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa, on arvioinnin määräyksiä täsmennetty aiempiin perusteisiin verrattuna. Nykyisin on selkeästi erotettu oppimisen ja osaamisen arviointi. Keskeinen lähtökohta on juuri tuo laissa (L 630/1998, muutettu L601/2005) mainittu opiskelijoiden ohjaaminen, motivoiminen ja kannustaminen tavoitteiden saavuttamiseen sekä opiskelijan myönteisen minäkuvan ja ammatti-ihmiseksi kasvun tukeminen. Opiskelijan oppimista ja osaamista verrataan aina joko ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin tai ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien tavoitteisiin sekä niiden pohjalta laadittuihin arviointikriteereihin. Tutkintojen perusteissa on mainittu, ettei oppimisen arvioinnissa tarvita numeerista arviointia. Lopullinen arvosana päättödistukseen annetaan ja merkitään koko tutkinnon osasta, äidinkieli 4 ov.

Toinen keskeinen periaate perusteiden uudistuksessa on ollut ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien kytkentä tutkinnossa vaadittuun ammattitaitoon (alakohtaistaminen) niin, että ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien opetuksen ja oppimisen tulos, osaaminen, näkyisi myös opiskelijan työn tekemisessä (opetus- ja kulttuuriministeriön linjaukset ammatillisten perustutkintojen kehittämiseen 25.2.2008, dnro 2/502/2008). Kuvaatte saman asian hyvin kirjeessänne: ”Opetussuunnitelman hengen mukaista on, että äidinkielen opetus sijoitellaan mahdollisimman hyvin ammatillisia opintoja tukevasti ja äidinkielen osaamista kytketään kullekin alalle soveltuvasti”. Juuri näin onkin tarkoitus tehdä!

Keskeinen huolenaihe kirjeessä on tutkinnon osien osasuoritusten arviointi. Ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien, kuten ammatillistenkin, arviointisuunnitelmassa tulee pitää erillään oppimisen ja osaamisen arviointi.

Tutkintojen perusteiden mukaan koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman yhteisessä osassa on oltava yhteiset toimintatavat opiskelijan arvioinnin toteuttamisesta ja opetussuunnitelman tutkintokohtaisessa osassa suunnitelma tutkinnon osien arvioinnista ja osaamisen arviointimenetelmistä. Tähän suunnitelmaan on tarkoitus kirjata, missä kohden ammatillista opintopolkua tutkinnon perusteissa edellytetyt äidinkielen osaamiset ja koko tutkinnon osan kokonaisarviointi tulee parhaiten arvioitua kytkettynä vaaditun ammattitaidon osoittamiseen.

Opiskelijan arviointi edellyttää yhteistyötä ammatinopettajien ja ammattitaitoa täydentäviä tutkinnon osia opettavien (tässä tapauksessa äidinkielen opettajien) kanssa. Tarkoituksena ei ole ollut ohjata järjestämään yhtä isoa tenttiä koko neljän opintoviikon mittaisesta tutkinnon osasta, vaan arvioida opiskelijan äidinkielen taitoja sopivassa kohden ja mahdollisimman autenttisissa tilanteissa, jopa osina ammattiosaamisen näyttöjä.

Opetushallitus arvostaa sitä, että Äidinkielen opettajien liitto tuo esille opiskelijoiden arvioinnin oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon. Opetushallitus ei kuitenkaan pidä tarpeellisenä numeerista arviointia jokaisesta oppimisjaksosta. Oppimisen aikainen arviointi olisi lähinnä opiskelijan ohjausta, tukemista ja kannustamista sekä oppimisen seuraamista ja perustutkinnon perusteiden mukaan palautteen antamista opiskelijoille heidän etenemisestään. Opiskelijan opintokorttiin voidaan tehdä merkintöjä opiskelun kuluessa. Osaamisen arviointi tutkinnon osasta (äidinkieli) perustuu koulutuksen järjestäjän arviointisuunnitelmaan, erityisesti yhteistyöhön (arviointikeskusteluun) eri opettajien kanssa.

Opetushallituksessa on valmisteilla ammatilliseen peruskoulutukseen liittyvä Arvioinnin opas, jossa näitä kysymyksiä ja toimintatapoja vielä käsitellään.

Yksikön päällikkö,
opetusneuvos

Sirkka-Liisa Kärki

Opetusneuvos

Ulla Aunola